

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Theologicae De Charitate

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1683?]

Conclusio Quinta. Ex verbis Pauli I. Cor. 10. Sive Ergo Manducatis &c.
colligitur quod omnis nostra actio in Deum referri debeat.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10951907-2

hujus scripturæ, prout primâ conclusione ostendimus, omninò requirit. "Duo sunt amo-
res, inquit S. Leo serm. 51. de jejunio 7. mensis cap. 3. ex quibus omnes prodeunt volun-
tates ita diversæ qualitativus, sicut dividuntur auctoribus. Rationalis enim animus qui
sine dilectione esse non potest, aut Dei amator est, aut mundi. In dilectione Dei nulla
nimia, in dilectione mundi, cuncta sunt noxia: & ideo æternis bonis inseparabiliter
inherendum, temporalibus verò transeuntèr utendum est, ut perigrinantibus nobis, &
ad patriam redire properantibus, quidquid de prosperitatibus hujus mundi occurrerit,
viaticum sit itineris, non illecebra mansionis.

CONCLUSIO QUINTA.

Ex verbis Pauli I. Cor. 10. SIVE ERGO MANDUCATIS &c. colligitur quod omnis nostra
actio in Deum referri debeat.

IN prima epist. ad Cor. cap. 10. dicit Apostolus: *sive manducatis sive bibitis sive aliud
quid facitis, omnia in gloriam Dei facite.* In quibus imprimis observandus imperativus
facite, qui, dum materia & aliæ tam rei quàm locutionis circumstantiæ, patiuntur, obviè
ac connaturaliter significat rem esse præcepti sive imperii: hinc idem Apostolus in
eadem epistola cap. nimirum 7. agens de cælibatu, id est, de materia quæ etiam primo in-
tuitu satis videtur non subjacere generali præcepto; non est usus verbo imperativi modi,
dicendo *noli querere uxorem*; non est, inquam, usus illo imperativo, nisi varia adendo,
quibus significet se non generale præceptum, sed consilium tantùm dare. *Præceptum*, in-
quit, *non habeo, consilium do. Non peccat si nubat. Si acceperis uxorem, non peccasti &c.* hic
verò, id est, in illis verbis, *sive manducatis &c.* omnia se habent opposito modo. Agitur
de materia quæ tamquam medium ordinatur ad aliud tamquam finem, in expressione sen-
tentiæ non adjunguntur in contextu quæ naturalem significationem imperativi trahant ad
significationem consilii; quin talia potius antecedunt & sequuntur quæ firment significa-
tionem imperii sive præcepti: antecedentia enim præcipiunt cum aliorum scandalo non
comedere idolis immolata: & subsequentiæ quæ generatim præcipiunt sine offensione esse
Judæis & Gentibus & Ecclesiæ Dei, exigunt ut quæ intermediè dicuntur his verbis: *sive
ergo manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite*, inter-
pretemur etiam tamquam præceptum. Quomodo enim cum docuerit Apostolus quod
non liceat cum aliorum scandalo comedere idolis immolata, rectè concluderet: *sive ergo
manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite*, adderetque
sine offensione estote, si hoc, de manducando scilicet & bibendo ad honorem Dei, esset
tantum consilii? Siquidem Episcopus aut Pastor ineptè ad cælibes sibi subditos loqueretur
in hunc modum; *non licet fornicari, ergo servate castitatem virginalem, & estote sine peccato;*
& similiter ineptè ad adolescentes prodigos sibi subjectos diceret: *non licet bona à Deo
concessa prodigaliter expendere, ergo ite, vendite omnia quæ habetis, date pauperibus, & estote
sine peccato.* Etenim jure merito responderent ejusmodi cælibes: ex eo quod fornicari non
liceat malè concludi: ergo servate castitatem virginalem, cum eam servare sit tantum
consilii: malè quoque adjungi illud, *estote sine peccato*, cum ipsi possint esse sine peccato
etsi non servarent castitatem virginalem: Adolescentes quoque prodigi rectissimè res-
ponderent ex eo quod bona sua prodigere non liceat, malè contra se concludi, ite &
vendite omnia quæ habetis & date pauperibus, cum hoc præstare sit tantum consilii; &
malè rursus adjungi, *estote sine peccato*, quandoquidem per hoc innuatur quod sine pec-
cato esse non possint nisi vendant omnia quæ habent &c. ex quibus rursus patet quod ob-
vius & planus sensus verborum horum Apostoli omninò exigat ut illa verba interpretemur
non de consilio, sed de præcepto omnia faciendi propter honorem Dei: quem sensum pla-
num & naturalem rursus exigit magnitudo rei de qua agitur: agitur namque de modo quo
homo

homo debet se habere respectu quarumcumque rerum creatarum, an nimirum illis solutus modo ad honorem Dei uti oporteat, an verò propter se liceat illis frui.

CONCLUSIO SEXTA.

Inter Patres præcipue Augustinus tradidit hanc doctrinam.

Divinâ providentiâ factum est, ut ex disputatione S. Aug. cum Pelagianis de Deo ut bonorum actuum principio per gratiam Christi, nasceretur alia disputatio, potissimum cum Juliano, de Deo ut actuum bonorum fine. Julianus siquidem existimabat extitisse in gentibus actus bonos sive virtuosos non ex Deo tamquam principio per gratiam, sed à natura. Oportebat ergo, ut Aug. adversus Julianum offenderet, quod actus illi Gentilium non à gratia sed à natura producti, non essent, prout Julianus existimabat, revera & absolute loquendo, sive omnibus consideratis, boni & virtuosus, ipsos enim aut habuisse finem malum, aut defuisse finem bonum, adeoque aut absolute malos fuisse, aut maliciam habuisse sibi adjunctam. Patet hinc quare pro sententia quam hic probandam suscepimus Augustinum præcipue allegemus. *Cum non ad suum referuntur auctorem dona Dei hoc ipso mali his utentes efficiuntur injusti.* Aug. lib. 4. contra Jul. cap. 3. *Quia quid boni sit ab homine & non propter hoc sit, propter quod fieri vera sapientia præcipit, est officio videatur bonum, ipso non recto sine peccatum est.* Aug. ibid. *Noveris non officium, sed finibus à vitio discernendas esse virtutes. Officium est autem quod faciendum est, finis vero propter quem faciendum est. Cum itaque facit homo aliquid ubi peccare non videtur, si non propter hoc facit propter quod facere debet, peccare convincitur. absit autem ut virtutes vere cuiquam serviant nisi illi, vel propter illum, cui dicimus, Deus virtutum, converte nos.* Aug. ibid. *Nam licet à quibusdam tunc vera & honeste putentur esse virtutes, cum ad seipsum referuntur, nec propter aliud expectantur, etiam tunc inflata ac superba sunt, & ideo non sunt virtutes, sed vitia jactantia sunt.* Idem lib. 19. de civit. Dei cap. 25. Si in hanc modum Augustinus de virtutibus dum in ipsis hæretur, nil mirum quod dilectionem mansuam cujuscumque creaturæ etiam indifferentis veluti vitiosam culpet, eamque cupiditatem vocet & charitati opponat: non quod non sit amanda creatura, inquit, sed si ad Creatorem referatur illa amor, non jam cupiditas sed charitas erit, tunc enim est cupiditas, cum propter se amatur creatura, tunc non utentem ad servat sed corrumpit fruentem. Augustinus lib. 9. de Trinit. cap. 8. principis namque S. Augustini prorsus adversaris si dicas alius fruendum, quam Patre, Filio & Spiritu Sancto, sive rebus æternis & incommutabilibus. *Res quibus fruendum est, inquit, Pater, Filius, Spiritus sanctus est, eademque Trinitas* Augustinus lib. 1. de doct. christ. c. 5. & eodem libro cap. 22. *In his igitur omnibus rebus illa tantum sunt quibus fruendum est, quas æternas atque incommutabiles commemoravimus, ceteris autem utendum est ut ad illarum fruendum pervenire possimus. Et ibidem. Nec seipso quisquam frui debet, si liquido ad veritas, quia hoc seipsum debet propter se diligere, sed propter illum quo fruendum est. Ex quibus evidenter consequitur quod ex mente S. Augustini peccetur quoties quis creatura aliqua quacumque tandem fruitur. Nec enim est alia vita hominum vitiosa & culpabilis, quam male utens & male fruens.* Idem lib. 16. de civ. Dei c. 10. clarius in questionibus 83. quest. 30. *Omnis humana perversio est quod etiam vitium vocatur, fruendis uti velle atque utendis frui.* Plura alia ex Augustino allegari possent ad probandam quod verum extet præceptum omnes actus nostros in Deum referendi nisi aliud exigeret. Thesum brevitatis & allegatorum claritas: unicum addimus: *Præcipit Apostolus dicens: omnia vestra in charitate fiant.* Augustinus lib. de corrept. & grat. c. 3. præceptum in his verbis etiam agnovit S. Ambrosius. *Qui est Christianus semper debet Patri suo ac Domino laudes dicere & in ejus gloriam omnia procurare; sicut ait Apostolus dicens: sive manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite.* Serm. sup. verbis Malachiæ. Post Ambrosium & Augustinum doctrinam illam